

הורה לי את הדרך

במפגש עם הילד שלי, כמו
במפגשים רבים בין הורה
וילד, טמונה הזדמנות בעבור
ההורה להתפתחות, לריפוי
ולצמיחה

מתן יובל

בגני ולדורף נוהגים לספר בימי הולדת על מסעו של הילד מממלכת השמים אל האדמה. "בוקר אחד המלאך הילד מביט מן השמים אל האופק ומגלה במבטו כדור עגול, גדול וזוהר - הוא מגלה את מרחב האדמה. מאותו רגע ליבו מתמלא געגועים, הוא יושב על הכוכב שלו בממלכת השמים, ובאחד הלילות הוא רואה אור זהוב מחלונות אחד הבתים ולבו נמשך אליו. "זהו ביתך" אומר המלאך השומר שלו ומלווה אותו לביתו על פני האדמה, ובבית יושבים ומחכים אמא ואבא המצפים לתינוק. הסיפור הפשוט והנפלא הזה מגלה לנו את מהות הקשר בין ההורה והילד כמפגש ייחודי, חדור משמעות. מפגש אשר שזור במהלכי חיים רבים ויש לו השפעה מכוננת הן על חיי הילד והן על חיי ההורה. קל יותר להבין את השפעתו העצומה של ההורה על ילדו, אשר תלוי בו לסיפוק צרכיו הבסיסיים והעמוקים ביותר. כל מי מאתנו שעבר תהליך של חקירה פנימית ודאי גילה כי חוויות הילדות המוקדמת עיצבו רבות מאמונותיו ותפיסותיו, אך מה משמעות המפגש הזה בעבור ההורה? איזה פוטנציאל התפתחות וריפוי הוא טומן בחובו?

להעיר את ההורה

לפני זמן מה טיילתי עם בני, לוטם, בן השנתיים וקצת, בעיר העתיקה בירושלים. גשם החל לרדת ומצאנו מסתור בבית קפה קטן. לוטם החל להסתובב בבית הקפה, יצר קשר עם האנשים, אמר לכולם שלום ושיחק עם המראה על הקיר. התבוננתי בו והתעוררה בי פליאה על סקרנותו, על המפגש הישיר עם הדברים, על הקלות בה יצר תקשורת עם האנשים סביבו. זה גרם לי לרצות להיות כמוהו: משוחחר, פתוח, מלא התלהבות במפגש עם העולם. לחוות את העולם במלוא חושיי ולא לקבל אותו כמובן מאליו. להגיד בוקר טוב לשכן שאני פוגש בבוקר, לעצור לרגע ליד עץ השקדייה הפורח במלוא הדרו ולהשתכר מיופיו. הילד שלי העיר משהו שהיה רדום בתוכי, כמו זרע. הוא הביא לחיי הזדמנות להתפתחות וצמיחה, המציבה אותי בפני שאלות שמכוונות אותי אל עבר חירות גדולה יותר ביצירת חיי, ובתוך כך גם בהורות שלי.

איך אני יכול לעורר מחדש את סקרנותי לעולם? איך אני יכול להיות יותר חופשי ופתוח במפגש שלי עם אנשים? במפגש עם הילד שלי, כמו במפגשים רבים בין הורה וילד, טמונה הזדמנות בעבור ההורה להתפתחות, לריפוי ולצמיחה. במערכות יחסים רבות בין הורים לילדים, אותם הייתה לי הזכות ללוות, נוכחתי לגלות כי במפגש הייחודי בין הילד וההורה הילד נושא בחובו זרעים להתפתחות העתידית של ההורה. הוא מזמין את ההורה לעבודה פנימית, המכוונת אותו לפגוש היבטים לא מוגשמים

של עצמיותו ונושאים בלתי פתורים, המנהלים את חייו בכלל ואת ההורות שלו בפרט. המפגש עם הילד עשוי להפוך בעבורו להזדמנות אשר תאפשר לו הגשמה מלאה ואותנטית יותר של חייו, כהורה וכאדם.

עוצמתו של המפגש והיותו קרקע מזינה להתפתחותו של ההורה נובעת להבנתי מאיכויות הטבועות במהות הקשר. ביחסים שבין ההורה לילד הרך - הילד הוא בעל איכות של ירח וההורה מהווה איכות של שמש. הירח מחזיר את אור השמש - הילד מקרין החוצה את מה שהוא קולט מסביבתו על ידי כך שהוא מחקה אותה. פעולת החיקוי מהווה את הפעילות המרכזית של הילד בגיל הרך, דרכה הוא לומד על העולם, מפנים אותו ובונה את ביתו על פני האדמה. הוא חי את הרשמים שהוא סופג מסביבתו על ידי כך שהוא פועל אותם. הוא הופך בכל מחוותיו להיות החתול המלקק חלב שהוא פגש ברחוב. הוא מתעופף כמו הפרפר שראה בשדה. בצורה דומה הוא סופג לתוכו את מעשיו של ההורה, את יחסיו עם סביבתו, את אופן ואיכות דיבורו, וכן את מחשבותיו ורגשותיו. בכך מהווה התנהגותו של הילד, בדרך הביטוי הייחודית לו, שיקוף לעולמו של ההורה. התגובה של ההורה למה שקורן מילדו, בין אם אלה תגובות של פליאה ובין אם תגובות של תסכול וחוסר אונים, חושפת את עולמו הפנימי של ההורה. אם נשים לב לכך ניוכח כי מה שמעורר בנו תגובה משמעותית במפגש עם ילדינו - מאיר אלמנטים מרכזיים במסע חיינו. השאלות שהתעוררו בי במפגש שתיארתי עם בני הפגישו אותי עם ההססנות שלי ועם החשש שאנשים לא יענו לפתיחותי. פגשתי את שכבות ההגנה שעטיתי על עצמי כדי לא להיפגע, כדי לא להרגיש דחייה וכאב. והנה בא הילד המתוק שלי, אשר בתמימותו יוצר קשר בלתי אמצעי עם העולם. הוא נותן לי מעין בעיטה קטנה בטוסיק ומזיז אותי מהמקום ה"נוח" והמקובע שיצרתי לעצמי. הוא כמו אומר לי "תראה את העולם, תראה כמה עושר ואושר יש בו".

כשאנו רואים זאת באופן זה נפתחת בפנינו אפשרות רבת ערך להתפתחות. אפשרות זו אינה מתגשמת מעצמה, באופן טבעי. היא דורשת מאתנו פעילות של עבודה פנימית. נכון לומר שכל התפתחות דורשת מאתנו מאמץ דומה, אך כהורים פועל בנו דחף טבעי - שהילד שלנו יהיה ברווחה ובבריאות - המעורר את כוחות הרצון שלנו לשינוי והתפתחות.

להיות שמש

ההורות מציבה אותנו בעמדה שלא בהכרח היינו מצויים בה קודם לכן. כהורים לילדים רכים אנחנו אחראים לספק את צרכיו הבסיסיים של ילדנו. קשה לנו לשאת את צרחתו של התינוק ובכיו של הילד מבלי לתת לו מענה.

הילד שלי העיר משהו שהיה רדום בתוכי, כמו זרע. הוא הביא לחיי הזדמנות להתפתחות וצמיחה, המציבה אותי בפני שאלות שמכוונות אותי אל עבר חירות גדולה יותר, ביצירת חיי, ובתוך כך גם בהורות שלי

ילדינו אנחנו נדרשים לפגוש את עצמנו. אין מישהו אחר שיפתור את המצב. היותנו ה"שמש" יכול לאפשר לנו להיות נוכחים בתוך החוויה של חוסר אונים.

במהות היחסים שבין ההורה והילד, כפי שתיארת, מגולמים להבנתי שני נדבכים מרכזיים במסע האדם המוביל להתפתחות וצמיחה. הראשון קשור להתרחשות חיצונית או פנימית, המפגישה את האדם עם חווית חוסר אונים - התרחשות המזמנת לאדם הזדמנות לפרוץ למרחב חדש אשר אינו בטוח "ראייתו". הנדבך השני הוא מוכנותו של האדם לקחת אחריות על החוויה שלו. כלומר, מוכנותו להיות נוכח ופעיל ביחס למה ש"קורה" בחייו. בזכות איכות הירח של הילד ההורה זוכה לחוות חוויות קצה של חוסר אונים, המאירות את עולמו הפנימי המצוי מתחת לטווח "ראייתו", וכיוון שההורה מצוי בתפקיד השמש הוא נדרש להיות במצב של נוכחות פעילה. להורה ניתנת הזדמנות נפלאה, דרך עבודה פנימית הנובעת מהיחסים עם ילדיו, לרפא, לשחרר ולהתמיר תבניות מחשבתיות ורגשיות המנהלות את חייו, ולחיות מתוך חירות הולכת וגדלה. בזה גם טמונה האפשרות שלו להיות הורה טוב יותר, וזאת היא גם המתנה הגדולה ביותר שהוא יכול להעניק לילדיו.

מתן יובל הוא אבא לשלושה ילדים. מלווה הורים וילדים בגיל הרך, מנחה קבוצות לימוד להורים ומלווה צוותים חינוכיים של הגיל הרך

האינסטינקט הטבעי הזה, מציב אותנו בעמדה של "שמש" ביחסים עם ילדינו. הילד הופך למרכז החיים, אך למעשה כדי לספק לילד את צרכיו הנפשיים והרוחניים, את החום והאהבה שלהם הוא זקוק להתפתחותו, עלינו להיות ל"שמש" - כמרכז נוכח, בהיה שיוצר סביבה התפתחותית מיטבית.

כהורים, אם כן, שני היבטים מרכזיים מזמנים לנו הזדמנות לצמיחה: ההיבט הראשון - קשור לתפקידנו כמעצבי סביבתו של הילד. כאן אנו פוגשים שאלות כמו: מה אני רוצה להעניק לילד שלי? כיצד אני רוצה שהילד שלי יגדל? ומה אני חושב ומאמין שיעזור לו לגדול בצורה הטובה ביותר? כדי לענות על השאלות הללו ההורה צריך קודם כל לפגוש את עצמו, להכיר את מחשבותיו, אמונותיו וערכיו, ולשאוב מהם את הבחירות שהוא עושה בעבור ילדיו. ההיבט השני, ובעיניי מרכזי ביותר בכל אפשרות להתמרה, טמון בכך שהתפקיד ההורי מחייב אותנו להיות נוכחים. אין לנו את הפריבילגיה להעביר את האחריות למישהו אחר. אם הילד שלי קם בוכה באמצע הלילה, אם הבת שלי מסרבת לבוא לארוחת ערב, אם הבן שלי מרביץ לאחותו הקטנה, אני נדרש להיות שם ולמצוא דרכים לפעולה. בתוך המצבים השונים שאנחנו פוגשים כהורים, כמו אלו שתיארת, אנחנו מגיעים לחוויות קצה רגשיות של תסכול וחוסר אונים. במצבים אחרים אנחנו יכולים להשליך את המצוקה שלנו על אחרים, אך מול

למעשה, כדי לספק לילד את צרכיו הפיסיים, את החום והאהבה להם הוא זקוק להתפתחותו, עלינו להיות ל"שמש" - כמרכז נוכח, בהיר, שיוצר סביבה התפתחותית מיטבית

... בקרוב...
www.adamolam.co.il
... וגם...
adamolam.co.il/community

הדבר הכי טוב שקרה לך
מאז שהפכת למנוי אדם עולם!

מפרסם - שריין מקומך בהשקה החגיגית של אתר אדם עולם.
גיא, 054-7360846. מספר המקומות מוגבל.